

ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
COMMUNICATION SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN
21st CENTURY UNDER NONTHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹ศิริรัตน์ วงศ์คำจันทร์ และ ²ชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์
¹Sirirat Wongkumjun and ²Chalabhorn Suwansumrit

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ประเทศไทย
Rajapruck University, Thailand.

¹joopjeep_jj@hotmail.co.th, ²chsuwa@rpu.ac.th

Received: September 26,2023; **Revised :**November 2, 2023; **Accepted :**December 31,2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน 3) เสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยี รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ด้านการนำเสนอ ด้านการเขียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพูด 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน ที่

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ระดับนัยสำคัญ .01 และ .05 และ 3) แนวทางพัฒนาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับทักษะการสื่อสารเพิ่มขึ้น เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะการสื่อสารด้านต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาปรับใช้ในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ : ทักษะการสื่อสาร; ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study, compare, and propose the development guidelines of communication skills of school administrator in 21st century under Nonthaburi primary educational service area office 2. The sample data collected through stratified random sampling by school size consisted of 317 school administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire. The results of the research were as follows: 1) the level of communication skills of school administrator in 21st century under Nonthaburi primary educational service area office 2 was at a high level in overall, and particular aspects, ranking from the highest to the lowest mean: technologies skills, media literacy, presentation, written communication and oral communication, 2) opinions of school administrators and teachers on communication skills of school administrator in 21st century, classified by ages and different school sizes with a statistical significance at .01 and .05 level, and 3) the development guidelines of communication skills of school administrator in 21st century should pay more attention to communication skills. Attend training to develop yourself to have knowledge and ability to use various communication skills. To be developed and applied in the organization for maximum efficiency.

Keywords : Communication Skills; Communication Skills in 21st Century; School Administrator

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สิ่งต่างๆ บนโลกมีการเปลี่ยนแปลงพลิกผันอยู่ตลอดเวลา ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ในทุกๆ ด้านรวมถึงระบบการศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาประเทศ แต่ในขณะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงกลับพบว่าระบบการศึกษายังคงเหมือนเดิม จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาให้ทันกับความท้าทายของโลกยุคใหม่ ซึ่งมนุษย์ยุคใหม่ต้องดำรงชีวิตพึ่งพาตนเอง เผชิญและปรับตัว

ต่อความเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ยังต้องเป็นคนดีของสังคม รู้จักเผื่อแผ่แบ่งปันแก่ผู้อื่น เป็นผู้รู้ วิชาและรู้ทักษะที่ซับซ้อน (วิจารณ์ พานิช, 2554) นอกจากนี้ยังมีวรรณกรรมด้านการศึกษาร่วมสมัยชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า ทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองและการทำงานในศตวรรษที่ 21 นั้นค่อนข้างแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 บางทักษะแม้จะมีลักษณะถาวร มีความสำคัญมาในทุกยุคทุกสมัย ไม่ใช่เฉพาะในศตวรรษที่ 21 แต่ทักษะเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนไป รวมถึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็น สิ่งที่ “ต้องมี” มากกว่า “น่าจะมี” ซึ่งสามารถสรุปเป็นเหตุผล 3 ประการ ว่าเหตุใดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ นั่นคือ รูปแบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป การพึ่งพาอาศัยในระดับโลกที่เพิ่มมากขึ้นและภูมิทัศน์ในการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2556) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นกลไกหลักสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นวงจรการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับบทบาทภาระหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการดำเนินงานพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ยั่งยืน

ทักษะการสื่อสารเป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญยิ่งในศตวรรษที่ 21 การขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้บุคลากรมีความชำนาญในทักษะด้านการสื่อสาร ปัจจุบันหน่วยงานหรือองค์กรขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมาก การบริหารเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการแต่ละคนบุคคลย่อมมีความซับซ้อน จากการศึกษาพบว่ามืองค์การทั้งภาครัฐและเอกชนเกิดปัญหาในการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องช่องทางสำหรับเผยแพร่ข่าวสารที่ล้าสมัย ขาดความน่าสนใจหรือปัญหาการสื่อสารของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเองที่เกิดความไม่เข้าใจ หรือเข้าใจไม่ตรงกัน ส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน ผลสัมฤทธิ์ของงานและภาพลักษณ์ขององค์กร การสื่อสารมีความสำคัญกับองค์กรต่างๆ เนื่องจากกิจกรรมทุกอย่างขององค์กรล้วนต้องอาศัยการสื่อสาร ทั้งการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร การสอนงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความรู้เทคนิคใหม่ๆ ในการทำงาน การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศในการทำงาน ความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน สร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างกันทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะการใช้การสื่อสารในการควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ซึ่งการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรในหน่วยงาน ดังนั้นการสื่อสารภายในองค์กรจึงเปรียบเสมือนเส้นใยที่เชื่อมโยงให้การบริหารงานและการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น ระบบการสื่อสารที่ดีภายในองค์กรเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารในองค์กรได้เป็นอย่างดี การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกลไกที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่เพียงแต่เป็นผู้ใช้อำนาจในการสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น หากแต่จะต้องผู้บริหารที่เป็นนักการสื่อสารมืออาชีพ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้วางระบบการสื่อสารภายในองค์กรให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การดำเนินการสำหรับขยายเครือข่ายการติดต่อประสานงานเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่สถานศึกษา ซึ่งต้องใช้กระบวนการสื่อสารที่มีความ

ซับซ้อนมากขึ้น ย่อมมีโอกาสเป็นไปได้และเมื่อการดำเนินการทุกมิติสอดประสานกันอย่างเป็นระบบ ผลที่เกิดขึ้น คือสถานศึกษาจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคง แม้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในศตวรรษที่ 21 ก็ตาม (อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์, 2562)

จากรายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 รายตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่ 7 ประสิทธิภาพการสื่อสาร ในภาพรวมได้คะแนนร้อยละเฉลี่ย 83.62 อยู่ในระดับ B เป็นตัวชี้วัดที่ประเมินจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกของสถานศึกษา ถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเทียบกับตัวชี้วัดอื่นที่อยู่ในระดับ A (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, 2563) และรายงานผลการประเมินคุณธรรมความโปร่งใส ในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่าตัวชี้วัดที่ 7 ประสิทธิภาพในการสื่อสาร ได้คะแนนร้อยละเฉลี่ย 87.17 เป็นตัวชี้วัดที่มีร้อยละต่ำที่สุดในปีนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, 2565) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาประสิทธิภาพในการสื่อสาร เพื่อเป็นการศึกษาและเตรียมความพร้อมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ทั้ง 63 โรงเรียน ว่ามีทักษะการสื่อสารมากน้อยเพียงใด ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารในฐานะที่เป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า ผู้บริหารไม่เพียงแต่ต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี เป็นตัวอย่างที่ดีและเพื่อนำพาองค์กรให้พัฒนาเท่าทันโลกในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 63 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,819 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 รวมทั้งสิ้น 317 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพูด 2) ด้านการใช้เทคโนโลยี 3) ด้านการเขียน 4) ด้านการรู้เท่าทันสื่อ 5) ด้านการนำเสนอ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการ LSD (Fisher's Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.51 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32.49 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.06 รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.39 อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.19 และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.36 ตามลำดับ มีตำแหน่งเป็นครูส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 94.01 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.99 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.04 ปริญญาโทและปริญญาเอกคิดเป็นร้อยละ 41.96 มีประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.58 รองลงมาคือ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.59 และต่ำกว่า 5 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.83 ขนาดของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 46.37 รองลงมาเป็นขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.16 และขนาดเล็กน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.46 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, $S.D.=.57$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}=4.37$, $S.D.=.62$) รองลงมา คือ ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ด้านการนำเสนอ ด้านการเขียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพูด ($\bar{X}=4.27$, $S.D.=.59$) ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	สถานภาพส่วนบุคคล				
	เพศ	อายุ	วุฒิการศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน	ขนาดของโรงเรียน
1. ด้านการพูด	.04*	.00**	.00**	.50	.00**
2. ด้านการใช้เทคโนโลยี	.05	.01**	.12	.68	.00**
3. ด้านการเขียน	.32	.04*	.20	.72	.00**
4. ด้านการรู้เท่าทันสื่อ	.65	.00**	.93	.17	.00**
5. ด้านการนำเสนอ	.72	.01**	.95	.25	.00**
ภาพรวม	.31	.01**	.21	.53	.00**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 2 จากการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนา ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ทั้ง 5 ด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านการพูด สร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารให้เห็นถึงความสำคัญของการ สื่อสารด้วยคำพูด เสริมสร้างทักษะการพูดในรูปแบบต่างๆ มีการจัดอบรมให้ความรู้ในการพูดให้ตรง ประเด็น จำกัดด้านเวลา และเสริมสร้างจิตวิทยาด้านการพูดต่อผู้ฟัง

3.2 ด้านการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรเริ่มใช้เทคโนโลยีการสื่อสารให้มากขึ้น มีทักษะ ความรู้เรื่องโปรแกรมต่างๆ ที่ทันสมัย และสามารถสื่อสารผ่าน LINE FACEBOOK INSTAGRAM TIKTOK ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำเสนอความเคลื่อนไหวของสถานศึกษา นำเทคโนโลยีมาใช้ จัดประชุมออนไลน์ ประเมินออนไลน์ อบรมออนไลน์ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา และลด ปริมาณกระดาษ

3.3 ด้านการเขียน ผู้บริหารควรเข้ารับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสือราชการ งานสาร บรณ ฝึกทักษะการเขียนสื่อสารให้ถูกต้องชัดเจนอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ผู้บริหารควรศึกษาที่มาของข่าวสาร สื่อต่างๆ ที่เชื่อถือได้ ก่อนส่งต่อ เพื่อสร้างความมั่นใจ ลดความสับสนและความขัดแย้งในองค์กร

3.5 ด้านการนำเสนอ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการพูด ฝึกการนำเสนอ การแก้ปัญหา เฉพาะหน้าในการนำเสนอ และควรใช้เทคโนโลยีมาช่วยการนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจ มีการ ตรวจสอบข้อมูลในการนำเสนอให้ถูกต้องทุกครั้งก่อนนำเสนอ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 2 อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ทักษะการสื่อสารเป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญยิ่งในศตวรรษที่ 21 การขับเคลื่อนและพัฒนา สถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จจำเป็นต้องมีความชำนาญในทักษะด้านการสื่อสาร เนื่องจากกิจกรรม ทุกอย่างของสถานศึกษาล้วนต้องอาศัยการสื่อสาร การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร

สถานศึกษาเป็นกลไกที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ชีร์วีร์ แพบัว (2563) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารมีส่วนสำคัญและความจำเป็น เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จ เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาระบบการบริหาร การสั่งการ การดำเนินการต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารในด้านต่างๆ ล้วนมีความสำคัญในทุกด้าน และแต่ละด้านนั้นต่างก็มีส่วนสัมพันธ์อันจะเป็นการสร้างพื้นฐานในการใช้ทักษะการสื่อสารที่ดี ซึ่งทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาดีและมีคุณภาพสูงเพียงใดก็ย่อมที่จะส่งผลต่อการดำเนินงานเช่นนั้น นั่นก็เพราะการใช้ทักษะการสื่อสารที่มีความชัดเจน ความถูกต้อง เหมาะสม ความสมบูรณ์ และมีคุณภาพ ย่อมส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกัน เป็นแนวทางเดียวกัน ไม่เกิดข้อผิดพลาด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องและส่งผลต่อสถานศึกษา ดังที่ แพรดาว สนองฝัน (2557) ได้กล่าวไว้ว่า หากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถใช้การพูด และเทคนิคการสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เปิดใจกว้างเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และสามารถใช้ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการสื่อสารและบริหารจัดการ ก็จะส่งผลให้องค์กรซึ่งก็คือสถานศึกษาดำเนินการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ตลอดจนยืนหยัดอย่างมั่นคงต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ จุฑามาศ ศิลป์ไพบุลย์พานิช (2558) ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยผลการวิจัยพบว่า ทักษะการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ศึกษาเกี่ยวกับ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ทักษะทางด้านการสื่อสาร มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 เป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านการพูด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีการประชุมผ่านวิดีโอแบบเรียลไทม์สามารถพูดคุย ตอบโต้กันแบบ face to face ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนา เตรียมความพร้อมและการปรับตัวให้ทันกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เปิดใจกว้าง เชื่อมโยงระบบงานด้วยระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อที่จะสามารถพูดคุย บริหารจัดการสถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างทันท่วงที

1.2 ด้านการใช้เทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้ Social media ในการแจ้งข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ เช่น Line , Website ของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เป็นที่แพร่หลายอย่างมาก หากจะแจ้งข่าวสารเพื่อสื่อสารให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบข้อมูลได้อย่างรวดเร็วที่สุด Social media ถือเป็นช่องทางที่ตอบโจทย์ในข้อนี้ได้ดีที่สุด ดังที่ ภาริทธิ์ อมรรัตน์ปัญญา (2560) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการยากที่มนุษย์ในยุคนี้จะปฏิเสธสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยเหตุนี้แล้ว การนำเอาสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกิจกรรมต่างๆ จึงน่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด เพราะถึงแม้ว่าสื่อสังคมออนไลน์จะมีโทษอยู่บ้าง แต่ก็มีประโยชน์มากมายเช่นกัน ดังนั้นในการบริหารสถานศึกษา หากนำเอาสื่อสังคมออนไลน์มาประยุกต์ใช้ ควบคู่กับหลักการบริหาร ก็อาจจะเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านการเขียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อสารข้อมูลข่าวสารเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ทั้งในเรื่องคำสั่งและการมอบหมายงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสื่อสารเป็นอย่างดีจึงสามารถเขียนข้อมูลที่จะสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจคำสั่ง หรือเนื้อหาของสารได้อย่างชัดเจน

1.4 ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากสื่อมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับตัวและต้องการพัฒนาตนเองให้เท่าทันโลกอยู่เสมอ

1.5 ด้านการนำเสนอ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของการนำเสนอไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลต่างๆ ไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ จุดประสงค์ในการนำเสนอจึงมีความชัดเจน

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบทั้งภาพรวมและรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 เพศ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านยกเว้นด้านการนำเสนอเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูที่เป็นเพศหญิงมีความละเอียดอ่อนด้านมุมมอง

และความคิดเห็นมากกว่า ทำให้สะท้อนความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ต่างกัน

2.2 อายุ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อนำไปหาผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 21-30 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 31-40 ปี ในด้านการพูดและด้านการเขียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 21-30 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 41-50 ปี ในด้านการใช้เทคโนโลยีและด้านการรู้เท่าทันสื่อ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 21-30 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ มากกว่า 50 ปีขึ้นไป ในด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านการรู้เท่าทันสื่อ และการนำเสนอ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มี อายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 41-50 ปี ในรายด้านทุกด้านยกเว้นด้านการนำเสนอไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุ มากกว่า 50 ปีขึ้นไป ในภาพรวมและรายด้าน ด้านการใช้เทคโนโลยีและด้านการนำเสนอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นทักษะที่ในยุคเก่าก็ใช้กันมาอยู่เสมอ แต่ก็ยังคงความสำคัญและจำเป็นอยู่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในยุคใหม่นี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและมีการปรับปรุง พัฒนาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นอาจเป็นเพราะการรับรู้เกี่ยวกับทักษะการสื่อสารในบริบทที่ต่างกันทำให้มีมุมมองเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

2.3 วุฒิการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกันและรายด้าน ด้านการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อนำไปหาผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ในรายด้าน ด้านการพูด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นทำให้ได้เรียนรู้ทักษะการสื่อสารด้านการพูดใหม่ๆ หลากหลาย แต่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น จึง

ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพูดแตกต่างกัน

2.4 ประสพการณ์การทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการสะท้อนความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาจะสะท้อนภาพของผู้บริหารสถานศึกษาของตนเองที่สังกัดอยู่ ทำให้ประสบการณ์การทำงานของผู้สะท้อนความคิดเห็นไม่มีผลต่อความแตกต่างกันของทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.5 ขนาดของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่สังกัดในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อนำไปหาผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันออกไปตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแปรสำคัญต่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อโรงเรียนมีขนาดใหญ่ขึ้นการสื่อสารก็มีความคลาดเคลื่อนมากขึ้นเพราะมีตัวแปรสอดแทรก หรือสัญญาณรบกวนในช่องทางการสื่อสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

3. แนวทางพัฒนาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ด้านการพูด ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้ารับการอบรม พัฒนาลักษณะท่าทางการพูด การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ที่เป็นกัลยาณมิตร กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย มุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

3.2 ด้านการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาค้นคว้าและเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการวิจัย การพัฒนาจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังสามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการประเมินเพื่อช่วยลดเอกสารและภาระงานของครูได้

3.3 ด้านการเขียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษารายละเอียดของงานให้เข้าใจก่อนที่จะมีคำสั่งงานให้กับครูผู้ปฏิบัติงานและควรสื่อสารกับครูผู้ปฏิบัติงานโดยตรงหากมีข้อสงสัยให้ซักถามได้เลยเพื่อให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.4 ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์เนื้อหาข้อเท็จจริงของสื่อที่รับมาอย่างละเอียด หาที่มาของเนื้อหาว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงประโยชน์หรือโทษของสื่อประเภทนั้นๆ และปรับปรุงแก้ไขการรับสื่อของตนเอง เพื่อประสิทธิภาพของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ที่ดียิ่งขึ้นและน่าเชื่อถือ

3.5 ด้านการนำเสนอ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนก่อนการนำเสนองานทุกครั้ง นำเทคโนโลยีมาช่วยในการนำเสนอเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันที่ดียิ่งขึ้นและกระชับเวลาในการนำเสนอ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพูด ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านการเขียน ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ด้านการนำเสนอ ด้านที่ควรได้รับการพัฒนางานอย่างเร่งด่วนที่สุดคือ ด้านการพูด ซึ่งเป็นทักษะการสื่อสารที่มนุษย์ใช้อยู่เป็นประจำ ใช้กันมากที่สุดในการติดต่อสื่อสาร เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด หรือส่งต่อความเข้าใจจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน หากผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจไม่ตรงอาจก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน งานไม่สำเร็จหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้ ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา หรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่งในการแสวงหาแนวทางในพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านการพูดนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 32*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จุฑามาศ ศิลป์ไพบูลย์พานิช. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- ธีรวิทย์ แพบัว. (2564). ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 8(1), 55-68.
- บุญส่ง กรุงขาลี. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- พรทิพย์ เพ็งกลัด. (2560). การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ มงคลเสถียร. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- แพรวดาว สนองฝัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาริทธิ์ อมรรัตนปัญญา. (2560). การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนทาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2562). สถิติสำหรับการวิจัย และเทคนิคการใช้ SPSS ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3. โรงพิมพ์เจริญดีมั่นคงการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ใน เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการเป็นบัณฑิตศตวรรษที่ 21, (น. 152-158). กรุงเทพฯ: สหมิตร พรินตติ้งพับลิซซิง.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ. (2556). ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 2. (2563). รายงานผลการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สืบค้นจาก <https://anyflip.com/bookcase/ivhbk/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรีเขต 2. (2565). รายงานผลการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้นจาก <https://anyflip.com/bookcase/ivhbk/>
- อรสา มาสิงห์. (2562). การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 13(2), 105-118

อิทธิศักดิ์ ศิริจันทร์และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2562). ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 13(2), 136-144.

Isaac Justesen. (2016). *10 Principles of Effective Communication*. สืบค้นจาก <https://www.constant-content.com/content-writing-service/2016/04/ten-principles-of-good-communication/>

Johnson, Natasha. (2016). *10 Skills for Successful School Leaders (adapted)*. สืบค้นจาก https://www.researchgate.net/publication/306344892_10_Skills_for_Successful_School_Leaders_adapted